

SPETSUTBILDNINGAR INOM GYMNASIESKOLAN

UPPFÖLJNING FRÅN LÄSÅRET (2014/2015)

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING.....	3
INLEDNING	5
DELTAGANDE SKOLOR OCH DERAS INRIKTNING.....	6
ELEVER, URVALSFÖRFARANDE OCH BETYG	8
SÖKANDE OCH ANTAGNA ELEVER.....	8
ANTAL ELEVER, AVBROTT OCH TILLKOMNA ELEVER	9
ELEVER MED ANNAN HEMKOMMUN.....	10
URVALSPROCESSEN.....	12
BETYG	13
LÄRARE PÅ SPETSUTBILDNINGEN	15
ARBETSFORMER OCH STRUKTUR.....	16
ARBETSFORMERNA	16
ERFARENHETER AV ARBETSFORMERNA.....	16
STRUKTUR.....	17
SPETSKURSERNAS OMFATTNING.....	18
PARALLELLA STUDIER PÅ UNIVERSITET/HÖGSKOLA	18
SAMVERKAN MED UNIVERSITET	18
SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE.....	20
FORMER FÖR UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV SPETSUTBILDNINGEN.....	20
RESULTAT OCH PLANERADE FÖRÄNDRINGAR	20
SAMLAD BEDÖMNING AV MÖJLIGHETER, SVÅRIGHETER OCH DILEMMAN	22
HUVUDMANNADELEN	23
KOSTNADER.....	23
AVSLUTANDE DISKUSSION	24
KÄLL- OCH REFERENSFÖRTECKNING	26
BILAGA 1 – UPPFÖLJNINGSFÖRMULÄR AV FÖRSÖKSVERKSAMHETEN MED RIKSREKRYTERANDE GYMNASIAL SPETSUTBILDNING LÄSÅR 2014/15	

SAMMANFATTNING

En försöksverksamhet med spetsutbildningar inom gymnasieskolan har bedrivits sedan 2009. I denna rapport redovisas en sammanställning och analys av svaren från de spetsutbildningar som har fyllt i Skolverket åiterrapporteringsformulär. 14 av 20 utbildningar har besvarat Skolverkets formulär.

- Under året har 20 spetsutbildningar bedrivits inom ramen för försöksverksamheten. Hälften av dessa har inriktning mot matematik eller naturvetenskap och hälften har samhällsvetenskaplig eller humanistisk inriktning. Fem skolor har dock så lågt söktryck att de planerar (utifrån formell ansökan eller uppgift i enkäten) att avsluta utbildningen.
- Antalet sökande varierar mellan 7 och 114 på de skolor som besvarat enkäten. I genomsnitt har 38 elever per skola sökt till spetsutbildningen. Fem skolor uppger att de hade dubbelt eller tredubbelt så många sökande som antagna. På övriga utbildningar har de allra flesta sökande antagits till utbildningen. De elever som antagits till spetsutbildningen har i regel tackat ja till sin plats. Det är i stort ovanligt att elever avbryter sina studier på spetsutbildningarna.
- På de flesta utbildningarna är det i genomsnitt mellan fem och 15 elever per årskurs som har en annan hemkommun än skolans. Många kommer från närliggande kommuner, men på flera skolor finns ett fåtal elever med hemkommun längre bort. Svårigheter att bo hemifrån eller att hitta bostad är i vissa fall hinder för elevernas deltagande i utbildningen.
- Urvalet till spetsutbildningen sker på de flesta spetsutbildningar genom betyg, ofta kombinerat med ett skriftligt prov och/eller intervju. I de fall skolorna använder prov eller intervju är erfarenheterna i regel positiva, och skolorna uppger att urvalsförfarandet bidrar till att ge eleverna en bild av utbildningen, och till att skolan får en bild av elevernas förutsättningar och intressen. Eftersom antalet sökande på flera utbildningar är ungefär lika stort som antalet platser, får urvalsprocessen dock i dessa fall begränsad reell betydelse för antagningen.
- Elevers betyg på breddnings-, fördjupnings-, och specialiseringskurserna (omnämns i följande rapport ibland som ”spetskurser”) omfattar alla betygssteg men de högre betygen är vanligast förekommande.
- I genomsnitt undervisar sex lärare per spetsutbildning i kurser som ligger inom ramen för spetsutbildningen men antalet varierar från två till 14. En absolut merpart av lärarna är behöriga för undervisning i spetsämnet och omkring en tredjedel är disputerade eller har licentiatexamen.
- Arbetsformerna på spetsutbildningarna omfattar både traditionella undervisningsupplägg och mer tematiska, projektinriktade arbeten. Spetskurser och möjligheten till högskolestudier har ibland medfört behov av att tidigarelägga vissa kurser eller kursmoment för att ge eleverna rätt förutsättningar för mer avancerade studier eller för att frigöra tid för sådana i de senare årskurserna.
- Hos nio av de 14 utbildningarna har elever under läsåret 2014/2015 bedrivit högskolestudier parallellt med gymnasiestudierna. Det förekommer också flera exempel på hur elever i samband med gymnasiearbetet getts möjlighet att samverka med forskare.
- Samverkan mellan spetsutbildningarna och högskola/universitet innebär vid sidan om möjligheten att läsa högskolekurser exempelvis gästföreläsningar, gemensamma projekt,

laborationer och fältstudier samt studiebesök. Merparten av skolorna är nöjda med samverkan men det finns de som önskat att universiteten och högskolorna skulle vara mer engagerade och se de mer långsiktiga vinster som en samverkan kan medföra.

- Uppföljning och utvärdering av spetsutbildningen sker i regel på samma sätt som övrig utbildning inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Skolorna använder flera olika metoder för uppföljning, såsom enkäter, kursutvärderingar och uppföljning av resultat. Enligt många skolor visar uppföljningen att eleverna generellt är nöjda med utbildningen i stort, med lärare och att de har en god trivsel och trygghet på utbildningen. Vad gäller samverkan med högskola och universitet visar uppföljningen mer blandade resultat och det är inom det området som skolorna beskriver att de ska vidta förbättringsåtgärder.
- De flesta huvudmän uppger att spetsutbildningarna kostar något mer än övrig gymnasieutbildning och att det i huvudsak beror på mindre klass-/gruppstorlek. Samverkan med universitetet uppges också i vissa fall kräva mer resurser än annan gymnasieutbildning.

Jämförelser med tidigare uppföljningar och utvärderingar är svåra givet skillnaden i upplägg och underlag. Några utmaningar har dock upprepade gånger framkommit i uppföljningar och framstår även denna gång som aktuella frågor för försöksverksamheten med spetsutbildningar i gymnasieskolan. Dessa utmaningar rör det faktum att spetskurserna inte ger några meritpoäng och även medför begränsade möjligheter att hinna med meritpoängsgivande kurser. De handlar också om tolkningar och förhållningssätt till högskoleförordningens skrivning om behörighet samt kostnader för utbildningen.

INLEDNING

En försöksverksamhet med spetsutbildningar inom gymnasieskolan initierades 2009 och ska enligt plan pågå fram till 2022. *Förordning (2008:793) om försöksverksamhet med riksrekryterande gymnasial spetsutbildning* reglerar försöksverksamheten. Spetsutbildning definieras där som en gymnasial utbildning som

1. innehåller gymnasiekurser med särskild fördjupning och breddning inom det ämne eller ämnesområde som spetsutbildningen är inriktad mot, utöver vad som får förekomma på det nationella program och den inriktning som närmast motsvarar spetsutbildningen, och
2. gör det möjligt för en elev att vid sidan av viss del av sina gymnasiestudier läsa kurser vid ett universitet eller en högskola.

Skolverkets uppdrag består bland annat av att årligen redovisa verksamhetens omfattning och en utvärdering av densamma till regeringen. Myndigheten har sedan 2009 genomfört olika typer av utvärderingar av försöksverksamheten. Från och med 2015 har Skolverket beslutat att årligen skicka ut ett uppföljningsformulär (se bilaga 1) till samtliga spetsutbildningar inom försöksverksamheten. Där får de beskriva hur spetsutbildningen fungerar och hur den utvecklas.

Detta blir därmed den första gången som denna sammanställning, baserad på skolornas egna svar, genomförs. I föreliggande rapport har deras svar sammanställts och analyserats. Sammanställningen har genomförts av Bättra Konsult i samverkan med Spira Utvärdering.

Det bör nämnas att detaljeringsgraden skiljer sig åt i skolornas svar. Vissa frågor i återrapporteringsformuläret har besvarats på lite olika sätt vilket ibland skapat begränsade möjligheter till rättvisande jämförelser mellan svaren. I något enstaka fall har en skola nämnt att de uppfattat en fråga som otydlig men i stort bedöms skillnader i svaren, framför allt i de kvantitativa delarna, bero på hur noggranna skolorna varit i sina redovisningar eller vilket underlag de haft att utgå ifrån.

I sammanställningen har kvantitativa uppgifter tillsammans med skolornas eventuella preciseringar återgivits. De kvantitativa uppgifterna kan skilja sig från de som exempelvis SCB samlar in då insamlingen sker vid olika tillfällen. Gällande de kvalitativa frågorna har svaren helt enkelt summerats, beskrivits och i vissa fall exemplifierats. Sammanställningen följer i stora drag ordningen i återrapporteringsformuläret men några omstruktureringar har gjorts för att öka läsbarheten.

DELTAGANDE SKOLOR OCH DERAS INRIKTNING

20 skolor har deltagit i försöksverksamheten under läsåret 2014/2015. Tabellen nedan visar vilka skolor och huvudmän som omfattas av försöksverksamheten samt deras inriktning och startår.

Skola	Huvudman	Inriktning	Startår
Danderyds gymnasium	Danderyds kommun	Matematik	2009
Europaskolan Strängnäs	Stiftelsen Europaskolan	Science program	2009
Folkungaskolan*	Linköping kommun	Hållbar utveckling	2010
Globala gymnasiet	Stockholms stad	Global inriktning	2009
Gullmarsgymnasiet	Lysekils kommun	Marinbiologi	2010
Hvitfeldtska gymnasiet 3	Göteborgs stad	Matematik	2010
Katedralskolan Lund (historia)	Lund	Historia	2009
Katedralskolan Lund (lingua)	Lund	Samhällsvetenskap moderna språk, litt och film	2010
Katedralskolan Uppsala	Uppsala	Bioteknik	2010
Polhemsskolan	Lunds kommun	Fysik	2009
Sven Ericsonsgymnasiet	Borås stad	Entreprenörskap	2010
Tumba Gymnasium	Botkyrka	Finansekonomi	2010
Viktor Rydbergs Gymnasium	Stiftelsen Viktor Rydbergs Skolor	Engelska	2010
Älvkullelegymnasiet*	Karlstad-Hammarö gymnasienämnd	Forskar NV	2010
Ehrensärdska gymnasiet	Karlskrona kommun	Matematik	2009
Fässbergsgymnasiet*	Mölnåls stad	Samhällsvetenskap och humaniora	2010
Härnösands gymnasium	Härnösands kommun	Biomedicin	2009
Katedralskolan*	Uppsala kommun	Classe Français	2010
Luleå gymnasium	Luleå kommun	Matematik	2009
Vasaskolan*	Gävle kommun	Humaniora	2009

*Betyder att utbildningen inte kommer att fortsätta. I fyra fall har en formell begäran gjorts och i ett fall uppger skolan i enkäten att de inte kommer att förlänga försöksverksamheten. Älvkullelegymnasiet har endast elever i årskurs 3 och utbildningen avslutas när den årskullen lämnar skolan. På Folkungaskolan finns däremot samtliga årskurser och spetsutbildningen fortsätter så länge dessa elever går kvar på skolan.

Av de 20 spetsutbildningarna i försöksverksamheten har hälften inriktning mot matematik eller naturvetenskap och hälften har samhällsvetenskaplig eller humanistisk inriktning. Spetsutbildning inom matematik finns på fyra skolor medan övriga inriktningar endast finns på en skola. Endast skolorna i fetstil har svarat på uppföljningsenkäten och ingår därmed i följande sammanställning.

Skolorna har i enkäten också ombetts ange vilka kurser som eleverna på spetsutbildningen läser i de olika årskurserna. Endast sju skolor har besvarat frågan på avsett sätt.¹ Deras svar redovisas i tabellen nedan. Där framkommer att de flesta spetskurser ligger i årskurs 3.

Skola	Kurser i åk 1	Kurser i åk 2	Kurser i åk 3
Danderyds gymnasium	Matematik specialisering	Matematik specialisering	Matematik specialisering
Europaskolan Strängnäs	Matematisk specialisering; Axiomatiska system	Matematisk specialisering; Axiomatiska system	Naturvetenskaplig specialisering inom fysik Naturvetenskaplig specialisering inom kemi Bioteknik
Katedralskolan Lund historia	Historia modern		Övriga spetskurser
Katedralskolan Lund lingua	Film	Litteratur	Film och litteratur
Katedralskolan Uppsala		Bioteknik	Naturvetenskaplig specialisering
Polhemsskolan		Naturvetenskaplig specialisering (inom atom- och kärnfysik) Matematik 5	Fysik 3 Naturvetenskaplig specialisering (inom fysikens forskningsfronter) Matematik specialisering (inom Linjär algebra)
Älvkullgymnasiet			Astronomi 50p, Energi 50p, Matematik 5 - 100 p

¹ Två skolor har missförstått frågan och har istället angett hur många elever som läser spetskurserna.

ELEVER, URVALSFÖRFARANDE OCH BETYG

Skolorna har i enkäterna beskrivit hur många elever som sökt och antagits till spetsutbildningarna. De har också fått beskriva hur urvalet gjorts och hur detta har fungerat. Dessa uppgifter redovisas i följande avsnitt.

SÖKANDE OCH ANTAGNA ELEVER

Tabellen nedan visar antalet elever som sökt till, antagits och tackat ja till spetsutbildningen läsåret 2014/2015, samt hur söktrycket förhåller sig prognosen.

Skola	Sökande (kvinnor/ män)	Antagna (kvinnor/ män)	Antal som tackat ja	Förhållande till prognos*
Danderyds gymnasium, Matematik	43 (13/30)	22 (4/18)	Anges ej	-
Europaskolan Strängnäs, Science program	23 (6/17) i första hand	10 (3/7)	10 (samtliga)	-
Folkungaskolan, Hållbar utveckling	7 (6/1)	7 (6/1)	7 (samtliga)	Ej svar
Globala gymnasiet, Global inriktning	114	30 (28/2)	30 (samtliga)	=
Gullmarsgymnasiet, marinbiologi	28 (17/11) i första hand	28 (17/11) samtliga	24	=
Hvitfeldtska gymnasiet, matematik	23 i första hand	22 (6/16) Två elever har antagits efter terminsstart	22 (samtliga)	=
Katedralskolan Lund (historia)	28 (8/20)	28 (8/20) samtliga	28 (samtliga)	=
Katedralskolan Lund (lingua)	17 i första hand , 35 totalt	17 (14/3)	17 (samtliga)	= Dock lägre än när ansökan skrevs
Katedralskolan Uppsala, Bioteknik	87 (65/32)	30 (17/13)	27	=
Polhemsskolan, fysik	17 i första hand 51 totalt	22 (3/19)	22 (samtliga)	-
Sven Ericsonsgymnasiet, Entreprenörskap	46 (29/17)	22 (17/7) ²	22 (samtliga)	=
Tumba Gymnasium, Finans ekonomi	26 (9/17)	26 (9/17) samtliga	Anges ej	=
Viktor Rydbergs Gymnasium, Engelska	Anges ej	27 (18/9)	27 (samtliga)	=
Älvkulle gymnasiet, forskar NV	Programmet nedlagt			-

* = betyder att antalet sökande är i linje med prognosen, - betyder att antalet sökande är färre än prognosen

Vissa skolor har angett antal förstahandssökande samt totalt antal sökande, andra skolor har endast angett antal förstahandssökande medan ytterligare andra skolor inte uppgett om det rör sig

² Det totala antalet antagna stämmer inte överens med antal antagna kvinnor och män. Sannolikt beror det på att 24 personer antagits men att två av dessa avbrutit studierna (se nästkommande tabell).

om förstahandssökande eller totalt antal sökande. Jämförelser och sammanräkningar är därför behäftade med en viss osäkerhet.

Antalet sökande varierar stort mellan de olika utbildningarna. Den mest populära spetsutbildningen hade 114 sökande medan den utbildning som planerar att lägga ned verksamheten på grund av för få sökande endast hade sju sökande. Bland de skolor som besvarat frågan har i genomsnitt 38 elever per skola sökt till spetsutbildningen.³ Fem skolor uppger att de hade dubbelt eller tredubbelt så många sökande som antagna. På övriga utbildningar har de allra flesta sökande antagits till utbildningen. I flera fall har samtliga elever som sökt utbildningen antagits.

De flesta spetsutbildningar (9 av 14) uppger att antalet sökande ligger i linje med prognosen. En skola har dock skrivit ned prognosen sedan ansökan, då förhoppningen inledningsvis var ett större söktryck. Fem skolor uppger att söktrycket varit mindre än vad som förväntats och önskats. Ingen skola har upplevt ett större söktryck än vad de förväntat sig.

De elever som antagits till spetsutbildningen har i de allra flesta fall tackat ja till sin plats. Nio skolor uppger att samtliga av dem som antagits också har tackat ja till platsen på spetsutbildningen. Ingen av skolorna har lämnat uppgift om anledningen till varför elever tackat nej. Tre skolor uppger att de inte genomför någon sådan uppföljning.

ANTAL ELEVER, AVBROTT OCH TILLKOMNA ELEVER

Tabellen nedan visar antalet elever per årskurs samt antal elever som avbrutit studierna i förtid.

Skola	Antal elever åk 1 (k/m)	Antal elever åk 2 (k/m)	Antal elever åk 3 (k/m)	Antal avbrott Åk 1 (k/m)	Antal avbrott Åk 2 (k/m)	Antal avbrott Åk 3 (k/m)
Danderyds gymnasium, Matematik	20 (4/16)	20 (3/17)	14 (3/11)	2 (0/2)	3 (1/2)	0
Europaskolan Strängnäs, Science program	7 (2/5)	10 (7/3)	18 (9/9)	3	0	0
Folkungaskolan, Hållbar utveckling	7	12	21	0	2	0
Globala gymnasiet, Global inriktning	30 (28/ 2)	26 (17/9)	27 (24/3)	2 (2/0)	2	1
Gullmarsgymnasiet, marinbiologi	21 (10/11)	23 (12/11)	23 (14/9)	3 (1/2)	1 (1/0)	0
Hvitfeldtska gymnasiet, matematik	20 (4/16)	17 (3/14)	17 (2/15)	2 (2/0)	0	1 (0/1)
Katedralskolan Lund (historia)	30 (8/ 22)	21 (5/ 16)	26 (8/18)	2 (2/0)	0	0
Katedralskolan Lund (lingua)	17 (14/ 3)	9 (8/1)	8 (7/1)	1	1	0
Katedralskolan Uppsala, Bioteknik	24 (13/11)	23 (12/11)	18 (10/8)	8 (4/2)	1 (1/0)	0
Polhemsskolan, fysik	19 (2/17)	17 (1/16)	18 (5/13)	3 (1/2)	4 (3/1)	1 (0/1)
Sven Ericsonsgymnasiet, Entreprenörskap	Anges ej	Anges ej	Anges ej	2	0	0
Tumba Gymnasium, Finansekonomi	25 (9/16)	17 (3/14)	20 (15/5)	1 (0/1)	0	0
Viktor Rydbergs Gymnasium, Engelska	21 (17/4)	26 (18/8)	27 (18 /9)	1	4	0
Älvkullegymnasiet, forskar NV	0	0	13 (9/4)	0	0	0

³ Vid beräkningen av genomsnittet har antal förstahandssökande använts i de fall där både förstahandssökande och totalt antal sökande angetts.

På de flesta spetsutbildningar går mellan 20 och 30 elever per årskurs. Det förekommer samtidigt mindre kullar. Förutom på de två skolorna som kommer att lägga ned spetsutbildningen på grund av för få sökande så är antalet elever också litet (under tio elever i vissa årskurser) på ytterligare två utbildningar. I årskurs 1 går i genomsnitt 20 elever på varje utbildning. I årskurs 2 och 3 är motsvarande antal 18 respektive 19 elever.

Könsfördelningen bland eleverna ser olika ut på de olika utbildningarna. På fyra utbildningar dominerar manliga elever tydligt och på fyra utbildningar dominerar kvinnliga elever. I övriga fall är könsfördelningen relativt jämn.⁴

På de flesta skolorna är det inga eller ett fåtal elever som avbrutit studierna. På en utbildning har dock åtta av 24 elever avbrutit studierna i årskurs 1. I genomsnitt har 2,1 elever per utbildning avbrutit studierna i årskurs 1. Motsvarande antal i årskurs 2 och 3 är 1,3 respektive 0,2 elever. När avbrott skett är det vanligt att elever har bytt till ett annat program på skolan. Anledningen till det uppges i de flesta fall vara att takten eller svårighetsgraden på spetsutbildningen varit för hög. I andra fall uppges eleverna helt enkelt ha valt fel program. På en skola förekommer också att eleverna har bytt program på grund av att de haft för få klasskamrater på spetsutbildningen. Andra skäl till avbrott som sannolikt kan hänföras till att de gått just spetsutbildningen är svårigheter att bo hemifrån/hemlängtan eller en alltför lång resväg. Några elever har avbrutit studierna för att gå om årskurs 3 medan andra lämnat för utlandsstudier eller för en annan skola. Personliga orsaker som sjukdom, neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och flytt förekommer också på några skolor.

ELEVER MED ANNAN HEMKOMMUN

I tabellen nedan visas hur vanligt det är att elever på spetsutbildningarna har en annan hemkommun än skolans. Både antalet elever och deras hemkommuner redovisas i den mån skolorna har lämnat dessa uppgifter.

Skola	Skolans hemkommun	Elever med annan hemkommun Åk 1	Elever med annan hemkommun Åk 2	Elever med annan hemkommun Åk 3
Danderyds gymnasium, Matematik	Danderyd	11 elever Anges ej vilka kommuner	18 elever Anges ej vilka kommuner	9 elever Anges ej vilka kommuner
Europaskolan Strängnäs, Science program	Strängnäs	3 elever Eskilstuna 1 st Nykvarn 1 st Örebro 1 st	8 elever Kungsör 1 st Vansbro 1 st Södertälje 1 st Eskilstuna 2 st Nykvarn 2 st Ålvsbyn 1 st	12 elever Stockholm 1st Mora 1 st Norrtälje 1 st Nykvarn 1st Vetlanda 1st Leksand 1 st Stenungsund 1st Alingsås 1 st Sollentuna 1 st Borgholm 1 st Olofström 1 st Sigtuna 1 st
Folkungaskolan, Hållbar utveckling	Linköping	1 elev Oskarshamn	Ingen elev	Ingen elev
Globala gymnasiet, Global inriktning	Stockholm	9 elever 2st Södertälje, 2st Nacka, 1st Värmdö,	13 elever 3st Botkyrka, 3st Huddinge, 1st Haninge,	9 elever 1st Haninge, 3st Sollentuna, 1st Umeå,

⁴ Två skolor uppges dock inte antal elever uppdelat på kön.

		1st Vallentuna, 1st Norrköping, 1st Eskilstuna, 1st Falun	1st Gagnef, 1st Strömstad, 1st ?, 1st Södertälje, 1st Nacka, 1st Sundbyberg	1st Leksand 2st Norrtälje, 1st Södertälje
Gullmarsgymnasiet, marinbiologi	Lysekil	21 elever Anges ej vilka kommuner	21 elever Anges ej vilka kommuner	23 elever Anges ej vilka kommuner
Hvitfeldtska gymnasiet, matematik	Göteborg	9 elever Anges ej vilka kommuner	4 elever Anges ej vilka kommuner	10 elever Anges ej vilka kommuner
Katedralskolan Lund (historia)	Lund	Antal anges ej Många elever från kommuner i närområdet. Därutöver elever från Sollefteå, Luleå, Stockholm mfl.(årskurs framgår ej)	Antal anges ej Många elever från kommuner i närområdet. Därutöver elever från Sollefteå, Luleå, Stockholm mfl.(årskurs framgår ej)	Antal anges ej Många elever från kommuner i närområdet. Därutöver elever från Sollefteå, Luleå, Stockholm mfl.(årskurs framgår ej)
Katedralskolan Lund (lingua)	Lund	Antal anges ej Många elever från kommuner i närområdet.	6 elever Många elever från kommuner i närområdet	5 elever Många elever från kommuner i närområdet
Katedralskolan Uppsala, Bioteknik	Uppsala	6 elever Enköping Heby Knivsta Orsa Solna Östhammar	7 elever Enköping Heby Häbo Knivsta Sigtuna Östhammar	7 elever Enköping Heby Sigtuna Solna Tierp
Polhemsskolan, fysik	Lund	- Många elever från kommuner i närområdet. Därutöver tre elever (årskurs framgår ej) från Järna, Södra Vi resp. Husqvarna	- Många elever från kommuner i närområdet. Därutöver tre elever (årskurs framgår ej) från Järna, Södra Vi resp. Husqvarna	- Många elever från kommuner i närområdet. Därutöver tre elever (årskurs framgår ej) från Järna, Södra Vi resp. Husqvarna
Sven Ericsonsgymnasiet, Entreprenörskap	Borås	2 elever	1 elev	4 elever
Tumba Gymnasium, Finans ekonomi	Botkyrka	9 elever	10 elever	11 elever
Viktor Rydbergs Gymnasium, Engelska	Danderyd	26 elever Danderyd, Stockholm, Ekerö, Solna, Vaxholm, Vallentuna, Täby, Österåker, Lidingö, Norrtälje, Trelleborg (anges ej vilken årskurs)	26 elever	21 elever
Älvkullgymnasiet, forskar NV	Karlstad	0 elever	0 elever	7 elever Forshaga, Göteborg, Arvika, Kristinehamn,

På de flesta utbildningarna är det i genomsnitt mellan fem och 15 elever per årskurs som har en annan hemkommun än skolans. På två av utbildningarna är det mindre än fem elever per årskurs som har en annan hemkommun medan två utbildningar sticker ut åt det andra hållet, med över 20 elever per årskurs med en annan hemkommun. Två skolor som båda ligger i Skåne anger inget antal, men uppger att många elever från kommuner i närområdet går på skolan, då dessa skolor ingår i ett område med fritt sök inom Skåne och delar av Blekinge. De skolor med många elever från andra kommuner ligger i de flesta fall i tätbefolkade regioner, vilket sannolikt innebär att många elever som bor i annan kommun kan pendla till utbildningen, och på så sätt slipper flytta. På flera skolor finns därutöver ett fåtal elever med hemkommun längre bort. En skola utmärker sig genom ett relativt stort antal elever från olika håll i landet.

URVALSPROCESSEN

METODER

Urvalet till spetsutbildningen sker på de flesta skolor genom betyg, ofta kombinerat med ett skriftligt prov och/eller intervju. Två skolor använder sig inte av betyg för urvalet, utan förlitar sig på intervjuer respektive en kombination av intervju och prov. En skola har inte svarat då inga elever, gällande läsår, antagits på utbildningen.

Metoder för urvalet fördelar sig som följer:

- Betyg (4 skolor)
- Betyg och prov (3 skolor)
- Betyg och intervju (2 skolor)
- Betyg, prov och intervju (1 skola)
- Betyg, prov och skriftlig motivering (1 skola)
- Prov och intervju (1 skola)
- Intervju (1 skola)

Därutöver uppger två skolor att de har samtal med eleverna eller träffar med äldre elever utan att detta poängsätts och är grund för urvalet.

Eftersom antalet sökande på flera utbildningar är ungefär lika stort som antalet platser, får urvalsprocessen i dessa fall begränsad reell betydelse för antagningen. En skola beskriver också att meritpoängen som krävs för att komma in på spetsutbildningen ligger under meritpoängen för NA-programmet. De duktigaste eleverna väljer i detta fall alltså inte spetsutbildningen. I viss mån, uppger skolan, har ansökan till spetsutbildningen blivit ett sätt att komma in på den aktuella skolan.

En spetsutbildning noterar att om inträdesprovet fått en större praktisk funktion så hade det antagligen lett till en mer homogen elevgrupp och ytterligare förutsättningar till fördjupning inom spetsämnet.

UPPLEVELSER AV URVALSPROCESSEN

De flesta skolorna ser främst fördelar med urvalsprocessen till spetsutbildningen. Många skolor beskriver att urvalsprocessen har flera viktiga funktioner, utöver att fungera som grund för urvalet. På frågan om vad som är positivt med urvalsförfarandet anger flera skolor att intervjuer/samtal och prov både bidrar till att ge eleverna en bild av utbildningen, och till att skolan får en bild av elevernas förutsättningar och intressen. En konkret följd av detta kan vara att någon elev i samband med testet upplevt att kunskapsnivån var för hög och därmed avstått från att söka. En spetsutbildning beskriver vinsten med ett urvalsförfarande som innefattar

intervju, skriftlig motivering och betyg som en förklaring till att de allra flesta som antas också tackar ja till sin plats och trivs med sin utbildning.

En spetsutbildning uppger också att det är positivt att antagningen till spetsutbildningen kräver någon form av ansträngning utöver betygen. En skola påtalar att ett urvalsförfarande som inte enbart baserar sig på betyg potentiellt kan innebära en möjlighet för elever med lite lägre betyg generellt, men med goda spetskunskaper i det aktuella ämnet. Skolans erfarenheter visar dock att detta inte händer speciellt ofta, då höga betyg och intresse för frågorna oftast går hand i hand.

De flesta skolor anger inga negativa aspekter med urvalsprocessen. I den mån negativa aspekter anges handlar det främst om att processen med prov och/eller intervju är tidskrävande. Den ökade arbetsbelastningen sker dessutom just i den stora arbetspuckeln för lärarkåren. En skola beskriver att eftersom antalet sökande till programmet är så pass litet kan de enstaka elever som inte antas uppleva sig som bortvalda.

En spetsutbildning beskriver att de tidigare haft intagningsprov som komplement till antagning genom betyg, men att detta förfarande lämnats då det varit fler platser än sökande på utbildningen.

BETYG

I uppföljningsformuläret har också elevernas betyg i spetskurserna efterfrågats. Svaren har sammanställts i tabellen nedan. Vilka årskurser som avses varierar då spetskurserna är förlagda till olika årskurser på spetsutbildningarna. Hos någon spetsutbildning har betyg för både årskurs 2- och årskurs 3-elever på samma kurs rapporterats in. Kursnamnen är anonymiserade.

Skola	Kurs	Kurs	Kurs	Kurs
Danderyds gymnasium, Matematik	A:24, B:5, C:7, D:2, E:3, F:4	A:5, B:3, C:4, E:0, D:1, F: 1	A:9, B:0, C:3, D:1, E:0, F:2	
Europaskolan Strängnäs, Science program	Inga uppgifter			
Folkungaskolan, Hållbar utveckling	Inga uppgifter			
Globala gymnasiet, Global inriktning	Inga uppgifter			
Gullmarsgymnasiet, marinbiologi	Inga uppgifter			
Hvitfeldtska gymnasiet, matematik	A:14, B:6, C:2, D-F: 0	A:11, B:2, C:3, D-E:0, F:1		
Katedralskolan Lund (historia)	A:7, B:7, C:6, D:3, E:3, F:0	A:2, B:5, C:5, D:6, E:4, F:3	A:4, B:6, C:9, D:3, E:0, F:3	A:10, B:2, C:4, D:1, E:5, F:2
Katedralskolan Lund (lingua)	A:9, B:6, C:1, D-F:0	A:6, B:2, C:1, D-F:0	A:2, B:4, C:1, D-F:0	
Katedralskolan Uppsala, Bioteknik	A:2, B:5, C:5, D:3, E:1, F:2	A:1, B:2, C:4, D:7, E:1, F:3		

Polhemsskolan*, fysik (fortsättning på nästa rad)	A:2, B:2, C:2, D:0, E:1, F:0	A:8, B:6, C:5, D:4, E:3, F:0	A:3, B:1, C:3, D:1, E-F:0	A:3, B:4, C:9, D:3, E:0, F:2
Polhemsskolan*, fysik fortsättning.	A:5, B:2, C:1, D:5, E:0, F:1	A:6, B:1, C:4, D:0, E:6, F:1	A:7, B:3, C:3, D:4, E:2, F:0	A:6, B:3, C:5, D:1, E:4, F:0
Sven Ericsonsgymnasiet, Entreprenörskap	A:9, B:7, C:5, D-F:0			
Tumba Gymnasium, Finansekonomi	A:8, B:6, C:11, D:5, E:7, F:0	A:8, B:6, C:11, D:5, E:7, F:0	A:7, B:2, C:9, D:0, E:1, F:1	A:3, B:3, C:5, D:8, E:1, F:0
Viktor Rydbergs Gymnasium, Engelska	A:10, B:2, C- F: 0			
Älvkullegymnasiet, forskar NV	A:1, B:4, C:4, D:2, E:2 F:0	A:7, B:5, C:1, D-F:0	A:2, B:5, C:0, D:2, E:4, F:0	

*En kurs utlämnas på grund av få deltagare (3 personer) vilket skulle äventyra anonymiteten.

Antalet betyg per betygssteg blir sammantaget enligt följande:

- A: 201
- B: 117
- C: 133
- D: 67
- E: 53
- F: 26

Det är osäkert att med detta begränsade underlag dra några slutsatser om elevernas betyg på spetsutbildningarnas breddnings-, fördjupnings, och specialiseringskurser. Underlaget är för begränsat för att det, där det är aktuellt, ska vara möjligt att jämföra spets elevernas betyg med andra elevers betyg på samma kurser. Skolorna har inte heller själva kommenterat relationen mellan spets elevernas betyg och andra elevers betyg på samma kurser. Skolornas redovisningar innehåller heller inte uppgifter om hur spets eleverna presterar i andra ämnen. Sådana typer av jämförelser kan därmed inte göras med befintligt underlag. Sammantaget går det att konstatera att elevernas betyg på spetsutbildningarnas breddnings-, fördjupnings, och specialiseringskurser omfattar hela betygsskalan men att de högre betygen är vanligast förekommande.

LÄRARE PÅ SPETSUTBILDNINGEN

Antalet lärare som undervisar i kurser som ligger inom ramen för spetsutbildningen läsåret 2014/15 varierar från två till 14 med ett genomsnitt på cirka sex lärare per skola. Någon skola kommenterar att antalet undervisande lärare varierar under året.

Skolorna har också fått uppge antal undervisande lärare med behörighet att undervisa i spetsämnet/-ämnena på gymnasienivå läsåret 2014/15. Här tycks frågan ha tolkats olika. Åtta av spetsutbildningarna har svarat att "samtliga" eller "alla" lärare som de angett i föregående fråga är behöriga. Bland de kvarvarande sex utbildningarna har tre angett att det finns fler lärare som är behöriga att undervisa spetsämnet/-ämnena än antalet lärare som de facto undervisar i kurser inom spetsutbildningen. Två av de spetsutbildningar som svarat att samtliga lärare är behöriga har i en kommentar skrivit att det finns fler lärare på skolan som har den behörighet som krävs för att undervisa i spetsämnena om det skulle behövas. Tre har uppgett att färre lärare än antalet som undervisar på utbildningen är behöriga vilket bör innebära att vissa undervisande lärare i spetsämnena saknar behörighet. Alla skolor som uppgett att vissa lärare saknat behörighet uppger dock att de har disputerade eller licensierade personer som undervisar på spetsutbildningen. Det är möjligt att de är någon av dessa med forskarbakgrund som saknar behörighet för undervisning på gymnasiet men det anges ej.

Skolorna har även fått uppge antal undervisande disputerade lärare och/eller lärare med licentiatexamen uppdelat på ämne läsåret 2014/15. I genomsnitt uppges ungefär var tredje undervisande lärare på spetsutbildningarna vara disputerade eller ha licentiatexamen. I svaren är det inte alltid tydligt om det avser disputerade lärare eller lärare med licentiatexamen men det framgår ändå att merparten av de 33 lärarna är disputerade. Vilka ämnen som lärarna forskat inom är endast uttalat i vissa fall. På några skolor med *ett* spetsämne kan man möjligen förutsätta att det är givet att läraren disputerat i det ämne som spetsundervisningen gäller. Sådana exempel förekommer exempelvis för spetsutbildningar med språkinriktning. Bland de skolor där det tydligt framgår vilka ämnen som avses fördelar sig antalet disputerade lärare eller lärare med licentiatexamen (vilken av dessa som avses specificeras sällan) på följande sätt:

- Biologi (2 lärare)
- Ekonomi (1 lärare)
- Fysik (2 lärare)
- Historia (2 lärare)
- Kemi (2 lärare)
- Matematik (3 lärare)
- Religion (1 lärare)
- Samhällskunskap (1 lärare)
- Spanska (1 lärare)

Ett par skolor nämner också att det finns fler disputerade lärare på skolan än de som undervisar i spetsämnena. Någon nämner också att det finns lärare som har pågående licentiatstudier parallellt med undervisningen och att det finns de som snart kommer att disputeras.

Slutligen har skolorna angett om uppgifterna gällande lärarkåren på spetsutbildningen skiljer sig från i ansökan. Nästan alla uppger att läget är i linje med deras ansökan. En skola skriver att de har fler disputerade lärare och lärare med licentiatexamen än i ansökan. Skolan förklarar skillnaden med att det finns många didaktiskt starka och intresserade lärare som sannolikt inspirerat varandra.

ARBETSFORMER OCH STRUKTUR

ARBETSFORMERNA

I uppföljningsformulären har skolorna fått beskriva arbetsformerna för spetsutbildningen. Svaren skiljer sig åt både i inriktning och omfattning. Hälften av skolorna har gett relativt kortfattade svar och i några meningar sammanfattat spetsutbildningens upplägg. Exempelvis beskriver några att de arbetar problemlösningsoorienterat, med traditionell lärarledd undervisning och grupparbeten men även att undervisningen innebär en blandning av olika arbetsformer. Ett par skolor nämner att de arbetar i projekt eller teman, ibland i form av ämnesövergripande studier. Hos ett par skolor förekommer också fältstudier och studiebesök, både i Sverige och utomlands.

Vissa skolor specificerar närmare vad det är som skiljer spetsundervisningen från annan undervisning. En skola beskriver att den stora skillnaden är att undervisningen på spetsutbildningen sköts av två lärare samtidigt. En annan beskriver olika lärare undervisar i olika delar av kurserna, vilket gör att flera områden inom spetsämnet kan läsas parallellt. En högre arbetstakt tycks överlag vara något som skiljer undervisningen på spetsutbildningen från övrig undervisning. Detta för att möjliggöra fördjupningskurser på universitetet. Det finns också skolor som skriver att undervisningens upplägg i stort inte skiljer sig från andra program eller klasser.

Flera av skolorna skriver om hur samarbetet med universitet påverkar arbetsformerna. Det kan exempelvis handla om att undervisningen inriktas mot vetenskapliga metoder och forskningsmetodik genom att eleverna får träna på och utveckla en kunskap i hur vetenskapliga arbeten utförs och presenteras. På en skola finns det ett exempel på att eleverna på spetsutbildningen getts förtur till att studera en 7,5-poängskurs på den högskola som de har samarbetsavtal med.

Några skolor har valt att beskriva hur undervisningen i spetsämnena fördelats under utbildningen. En skola skriver till exempel att fördjupningskurserna löper på under hela gymnasiet. En annan skriver att mycket tid lagts på spetsämnet under det första året. Spetsämnena löper sedan på parallellt med andra kurser som de valt att koncentrera till en viss termin eller rent av några veckors fokuserade studier. En tredje skola skriver på ett liknande tema att studietakten är högre för eleverna inom spetsämnet vilket gör det möjligt för dem att läsa universitetskurser redan efter årskurs 1.

En skola beskriver att de hade som ambition att avsätta en heldag per vecka för undervisning i spetsämnet men att det inte fungerat som avsett. De anger att de istället har hittat andra former som de tycker passar bättre, utan att närmare beskriva hur de ser ut.

ERFARENHETER AV ARBETSFORMERNA

På frågan om positiva respektive negativa erfarenheter av arbetsformerna är det i huvudsak positiva erfarenheter som skolorna lyfter fram. Vanligast är att skolorna har goda erfarenheter gällande elevernas trivsel och motivation och av interaktionen mellan lärare och elever. En skola skriver att spets eleverna generellt sätt är mindre stressade och totalt sett mer nöjda med utbildningen än elever på andra jämförbara program på skolan. Flera liknande exempel på spets elevernas trivsel i relation till andra elever på skolan förekommer.

Möjligheten att ge eleverna ett större sammanhang – en bättre helhetssyn – men också laborationsvana lyfts fram hos en skola med en naturvetenskaplig spetsutbildning. Att kunna ge eleverna en tydligare röd tråd i utbildningen och ständigt öva deras förmåga att arbeta vetenskapligt lyfts fram av ytterligare en skola. En annan skriver att arbetsformerna som innebär mycket fältstudier, grupparbeten och studiebesök också ger eleverna möjlighet att förankra sitt lärande bättre och göra det mer lustfyllt. På en skola där det problemorienterade arbetssättet

dominerat, uppges det leda till mycket givande diskussioner i klassrummet som också går utanför själva kursinnehållet.

En skola som berättat att de läst vissa kurser koncentrerat skriver att detta upplevs leda till en bättre arbetsbelastning för spets eleverna än för andra elever på skolan. De som har flera undervisande lärare i samma ämne lyfter fram det som positivt då eleverna uppskattat lärarnas specialisering och varierande kompetenser. På samma skola har även äldre elever fått gå in som lärresurser i spetsämnet i yngre årskurser vilket varit uppskattat och positivt för samtliga elevers lärande.

De enstaka negativa erfarenheter som lyfts fram handlar om att förväntningarna inte alltid stämmer överens med hur utbildningen bedrivs. I samband med detta betonas vikten av en tydlig kommunikation till kommande elever och föräldrar. Ett par skolor nämner att det ibland blivit för mycket arbete för eleverna och att det varit stressande för dem då flera jobbiga kurser gått parallellt. En annan säger att det varit svårt att få till ett bra samarbete som möjliggjort att spetsämnet bättre genomtyrats även andra kurser. Sårbarhet ur personalhänseende givet att programmet varit så litet lyfts slutligen fram som en utmaning hos en skola.

STRUKTUR

I redovisningen har skolorna också fått beskriva spetsutbildningens struktur. Även där skiljer det sig åt vad skolorna valt att lägga fokus på, vilket gör svaren svåra att kategorisera. En skola berättar att strukturen är densamma som på andra program och att de har blandade klasser vilket innebär att spets eleverna går tillsammans med elever på det närliggande "ordinarie" programmet. En annan skola skriver kort och gott att spets eleverna går i en egen klass.

Ett par spetsutbildningar skriver att utbildningen följer den nationella inriktningen/det nationella programmet men att det därutöver ingår fördjupningskurser som utvecklats i samråd med högskolan. På en av dessa ska gymnasiearbetet också ha anknytning till högskolan och en tydlig koppling till programmets profil. Liknande skrivningar gällande gymnasiearbetets koppling till spetsämnet finns också på en annan skola.

Sex spetsutbildningar berättar att de tidigarelagt vissa arbetsmoment från nationella kurser i spetsämnet för att tidigt ge eleverna den helhetsbild och de förkunskaper som de tycker att fördjupade studier kräver. Bland dessa är det också vanligt med ett arbetssätt där eleverna under årskurs 1 och 2 "betar" av mer kurser för att på så sätt skapa utrymme för fördjupningskurser och högskolekurser under årskurs 3. En utbildning berättar exempelvis att spets eleverna har färre schemalagda timmar år tre för att möjliggöra högskolestudier – något som hittills nyttjats i liten utsträckning. Ett liknande exempel finns hos en annan skola som schemamässigt gett eleverna mer utrymme för högskolestudier men då redan i årskurs 2.

När det gäller själva spetskurserna förekommer vissa beskrivningar av hur de lagts upp och vad de innehåller. En skola berättar exempelvis att de valt att fokusera på bredd snarare än djup i vissa fördjupningskurser för att på så sätt främst stimulera elevernas intresse för ämnets olika områden och tillämpningar. Någon uppger att en av deras specialiseringskurser som de ger till eleverna i årskurs 3 matchar en högskolekurs på den högskola de samarbetar med. Eleverna ges på detta sätt möjlighet att ta högskolepoäng. En skola uppger att lärare från högskolan undervisar på gymnasieskolan och att eleverna i årskurs 3 får ta vissa kurser på plats på högskolan.

På frågan om strukturen skiljer sig från vad de skrivit i ansökan svarar de allra flesta nej alternativt ingenting alls. Det tycks framför allt vara Gy 2011 som medfört vissa förändringar för spetsutbildningarna. En skola berättar att specialiseringskurserna/ fördjupningskurserna omarbetats något i och med Gy 2011 men att det egentligen inte påverkat strukturen. En annan berättar att de efter 2011 fick övergå från ett specialutformat program till ett program där nationella kursplaner tillsammans med individuella valet utgör själva spetsen. En tredje beskriver att de tematiska arbetssätt som de först presenterat fått omarbetas. Detta berodde dels på

förändringar efter Gy 2011 men även på svårigheter att hitta bra arbetsmaterial och på elevernas mottagande av upplägget.

SPETSKURSERNAS OMFATTNING

I redovisningen har skolorna också fått svara på om spetsutbildningens breddnings-, fördjupnings-, och specialiseringskurser fått fler eller färre timmar i förhållande till andra ämnen på utbildningen. De ombuds redovisa per ämne och årskull läsåret 2014/15 samt ange varför de valt sitt upplägg. De flesta, elva av 14 spetsutbildningar, svarar nej, svarar inte alls eller anger att kurserna som ingår i spetsutbildningen har samma omfattning som kurserna har på skolan i övrigt. Tre utbildningar beskriver antal timmar på breddnings-, fördjupnings-, och specialiseringskurser i förhållande till andra ämnen. Av dessa skriver en att fler timmar lagts på spetsämnena än vad som genomsnittligt lagts ut på andra ämnen. Den andra beskriver att timmar "tagits" från en grundläggande nationell kurs och fördelats till specialiseringskurserna då de behövs bättre där på grund av ökad djup och bredd. Den tredje skriver att en avslutande fältstudie förstärks med 100 poäng men att alla elever får ta del av denna utökning. Vilken årskull angivna uppgifter gäller har inte angetts.

PARALLELLA STUDIER PÅ UNIVERSITET/HÖGSKOLA

Skolorna ombuds också att ange antal och andelen elever (män/kvinnor) som bedrivit universitet/högskolestudier parallellt med gymnasiestudierna per årskurs (uppdelat på ämnen). Så specifika svar som efterfrågas har dock ingen gett. Däremot har de flesta skolor uppgett antal elever, i vissa fall uppdelat på kön och/eller årskurs, som bedrivit högskolestudier parallellt med spetsutbildningen. Hos nio av 14 av utbildningarna uppges elever under läsåret 2014/2015 ha bedrivit högskolestudier parallellt med gymnasiestudierna. Det varierar om det då gäller i princip alla eller enbart vissa elever. En skola nämner att deras specialisering i matematik innehåller många moment som även ingår i matematikintensiva högskoleutbildningar och att eleverna på så sätt har ett stort försprång och snabbare kan ta högskolepoäng när de väl börjar högskolan. En annan skola nämner att en elev påbörjat högre studier i årskurs 3 men inte fullföljt.

På de 14 spetsutbildningar som besvarat enkäten har totalt cirka 150 elever bedrivit högskolestudier parallellt med gymnasiestudierna, och då i huvudsak i årskurs 2 och 3. Då endast vissa uppgett kön är det svårt att uttala sig om könsfördelningen bland dessa elever. Givet att så få skolor svarat utförligt på frågan är det också både osäkert och svårt att försöka räkna ut hur stor andel av eleverna på spetsutbildningarna som bedrivit parallella högskolestudier.

SAMVERKAN MED UNIVERSITET

I skolornas beskrivning av hur samverkan och samarbetet med universitet/högskola är organiserat och hur det har fungerat i praktiken är det relativt vanligt att skolorna anger vilken eller vilka högskolekurser eleverna kunnat läsa och hur många poäng de omfattat (mellan 7,5 - 30 högskolepoäng). Vanligast är då att eleverna fått läsa kurserna på plats på högskolorna. Det förekommer både exempel på högskolekurser som är specialutvecklade för spets elever men även ordinarie högskolekurser som eleverna får möjlighet att läsa. En skola nämner att deras elever fått förtursplatser till vissa universitetskurser. Det gör att eleverna tidigt med säkerhet kan veta att de får plats på kursen och i god tid kan planera in den i relation till gymnasiestudierna i övrigt. I flera svar betonas vikten av att samarbetet ska vara givande för bägge parter.

Vissa väljer att berätta om fortlöpande kontakt mellan lärare på spetsutbildningen och högskolan/universitetet. Kontakterna syftar till att diskutera former för samverkan, upplägg för undervisning och kurser och för att följa upp hur samarbetet fungerar och elevernas presterar. Andra berättar mer ingående om hur kommunikationen ser ut. En skola skriver att de har en kontaktperson på högskolan med vilken de kontinuerligt kan diskutera elevernas utveckling och fortsatta behov så att lärarna på spetsutbildningen kan anpassa sin undervisning därefter. I största möjliga mån finns där också en lärare från gymnasiet på plats på högskolan vid aktuella kurser för att stötta spets eleverna i sina högskolestudier.

På de flesta spetsutbildningar föreläser lärare från universitetet (gästföreläser). Det är också vanligt att skolorna besöker universitetet och får ta del av föreläsningar eller genomföra laborationer eller projekt. Det förekommer även studiebesök hos aktörer som universitetet i sin tur bedriver forskning hos eller samarbetar med. Samarbetet kan också innebära att gymnasieskolan får tillgång till universitetets lokaler, exempelvis mer avancerade laborations-salar. Någon skola nämner också att vissa elever gör sina gymnasiearbeten i samarbete med forskare på universitetet.

Samverkan tycks överlag fungera relativt väl men attityden från universitetet och högskolorna skiljer sig något åt. Skillnaderna handlar bland annat viljan att lägga resurser på särskilda föreläsningar, studiebesök, projekt eller kurser för spets eleverna. Merparten av skolorna är nöjda men det finns de som önskat ett större engagemang från universitetet och högskolorna. Någon uttrycker det i termer av en kortsiktighet i universitetets förhållningssätt och tycker inte att möjliga vinster exempelvis i form av framtida studentrekrytering uppmärksammas tillräckligt. En skola säger att samarbetet i hög utsträckning är personberoende vilket gör det svårt att räkna med olika typer av samarbeten från år till år. Ett par skolor lyfter fram bristen på finansiering för samverkan som ett problem. Det kan handla om resurser för den extra tid som universitetet lägger på undervisning, eller på samarbete med elever kring deras gymnasiearbete. Upplevelsen av högskolornas ambition att göra det praktiskt möjligt för spets eleverna att läsa högskolekurser parallellt med sina gymnasiestudier kan också variera. Det förekommer exempelvis schematekniska och praktiska utmaningar exempelvis i samband med föreläsningar. Någon skola upplever också att eleverna på spetsutbildningen tar stort utrymme i de grundkurser där även "ordinarie" högskolestuderande ingår vilket möjligen inneburit lite konstig dynamik. Ett par nämner slutligen den upplevda begränsningen i högskoleförordningen gällande möjligheten att studera på högskola utan att vara formellt behörig. Det är ett hinder som uppmärksammas tidigare under försöksverksamheten med spetsutbildningar i gymnasieskolan.

SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE

FORMER FÖR UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING AV SPETSUTBILDNINGEN

Skolorna har också fått beskriva hur de följer upp och utvärderar spetsutbildningen. Beskrivningarna av arbetet med uppföljning och utvärdering har en varierande detaljeringsgrad, vilket gör det svårt att med exakthet beskriva all uppföljning och utvärdering som genomförs. Några tendenser kan dock utläsas.

De allra flesta skolor anger att flera olika metoder används för uppföljning. Vanligast är enkäter och/eller kursutvärderingar, vilket sju skolor använder. Vidare skriver sex skolor att de följer upp elevernas resultat. Uppföljning i samtals- eller mötesform sker också på flera skolor. Det kan ske i programråd eller liknande (fem skolor anger detta) eller genom uppföljning i lärararbetslagen (fem skolor anger detta). Klassrumsbesök, löpande uppföljning med elever och lärare respektive fördjupade samtal beskrivs av två skolor vardera som former för uppföljning. En skola anger att de har referensgruppsmöten med universitet och högskola. Det är möjligt att fler skolor i praktiken använder sig av de olika sätten att följa upp utbildningen utan att specificera det som metoder för uppföljning. Det gäller sannolikt särskilt klassrumsbesök och en löpande dialog med lärare och elever, eftersom dessa metoder kan betraktas som en del i det löpande arbetet på skolan.

Det tycks som att flera skolor följer upp spetsutbildningen på samma sätt som övriga utbildningar, även om det inte alltid anges uttryckligen. Tre spetsutbildningar anger att jämförelser med övriga klasser görs.

När frågan ställs till huvudmannanivån svarar samtliga att uppföljningen av spetsutbildningen är en del av det generella systematiska kvalitetsarbetet. Tre huvudmän gör dock tillägg som är specifika för spetsutbildningen. En huvudman anger att spetsutbildningen följs upp i samverkan med högskolor och universitet. En annan huvudman uppger att spetsutbildningen specifikt följs upp vid återkommande kvalitetsdialoger mellan rektor och huvudman. Slutligen anger en huvudman att fokus i uppföljningsarbetet har legat på studieplanernas utformning för att eleverna ska klara skolgången med mer engelska på avancerad nivå.

RESULTAT OCH PLANERADE FÖRÄNDRINGAR

Liksom för metoderna för uppföljning och utvärdering varierar detaljeringsgraden i skolornas beskrivningar av de resultat som framkommit i uppföljningen/utvärderingen.

Åtta av de 14 skolorna beskriver att eleverna generellt är nöjda med utbildningen. Exempelvis uppges att eleverna är nöjda med lärare och att de har en god trivsel och trygghet på utbildningen. En skola anger att eleverna på spetsutbildningen är de mest nöjda eleverna på skolan inom många områden. Två skolor beskriver också att eleverna når goda resultat.

Den del av utbildningen som sker i samverkan med högskolan berörs av några skolor, och där varierar omdömena. En skola beskriver att gymnasiearbetet tillsammans med högskolan är en höjdpunkt för eleverna, medan eleverna på en annan skola tycker att de redan kan mycket av det som tas upp i högskolestudierna. En skola tar under den här rubriken upp problematiken med att kurserna på universitet inte ligger inom ordinarie gymnasieutbildning och inte ger meritpoäng.⁵

De åtgärder som skolorna beskriver till följd av uppföljningen handlar i flera fall om den del av utbildningen som sker i samverkan med högskola och universitet. Två skolor beskriver att de planerar att ge eleverna ökat stöd för att tillgodogöra sig och fullfölja universitetsutbildningen. En ambition som finns hos två skolor är att förbättra formerna för samverkan med

⁵ Den synpunkten återkommer från fler skolor under andra rubriker.

högskola/universitet och/ellersom andra organisationer och skolor. Slutligen beskriver några skolor att de ska göra vissa förändringar i upplägget av utbildningen, exempelvis genom att flytta kurser mellan årskurser eller genom en mer tematisk undervisning och aktivitetsdagar. En skola poängterar behovet av att komma tillrätta med att spets elever inte kan få examensbevis från Historieprogrammet om de fått F i någon kurs och vill reparera det inom vuxenutbildningen.⁶ Hälften av skolorna anger inga planerade förändringar till följd av uppföljningen.

Även huvudmannanivån får i enkäten beskriva resultat av uppföljningen och planerade åtgärder. De flesta huvudmän anger inga resultat eller åtgärder utöver dem som skolorna själva redovisar. Tre huvudmän lyfter de goda resultaten på spetsutbildningen. En huvudman poängterar ambitionen att kontinuerligt utveckla upplägget så att eleverna får goda förutsättningar att klara av de fördjupade studierna i engelska.

⁶ Detta är åtgärdat genom nya direktiv från regeringen, se ytterligare information på Skolverkets webb:<http://www.skolverket.se/skolutveckling/studie-och-yrkesvagledning/val-och-vagledning/komvuxgy/kurser-som-far-inga-1.234410>

SAMLAD BEDÖMNING AV MÖJLIGHETER, SVÅRIGHETER OCH DILEMMAN

I den avslutande frågan i skolornas redovisningsblankett ombeds de göra en samlad bedömning av möjligheter, svårigheter och dilemman med att genomföra utbildningen. När skolorna på så sätt får möjlighet att själva lyfta fram de viktigaste frågorna för spetsutbildningen är det några ämnen som återkommer. De utmaningar med spetsutbildningen som återkommer rör följande frågor.

- Bristande möjligheter att hjälpa elever med boende beskrivs av fyra skolor som ett hinder för att det nationella intaget ska fungera i praktiken.
- Spetsutbildningens upplägg och ambitioner hade enligt fyra skolor krävt mer resurser än övrig utbildning. Skolorna har i dag begränsade möjligheter att bekosta den specialiserade undervisning som borde vara möjlig, eftersom elevpengen är anpassad till en traditionell studieförberedande gymnasial utbildning.
- Att spetsutbildningen inte ger meritpoäng beskrivs av fem skolor som ett stort problem. Det är svårt att motivera eleverna att läsa på en spetsutbildning med mer arbete samt högre studietakt och arbetsbelastning utan att de ger en fördel när de senare söker till högskolan.
- Samarbetet med högskolan beskrivs också som en utmaning, även om det inte är lika många skolor som lyfter frågan. Att hitta kontinuerliga och hållbara former för samverkan kan vara svårt. En skola anger också att svårigheter kan uppstå i och med att högskolor och universitet inte har någon skyldighet att samverka med gymnasieskolan

Flera skolor påpekar samtidigt att spetsutbildningen fungerar väl och uttrycker en stolthet över det skolan och eleverna åstadkommer.

HUVUDMANNADELEN

Hos 13 av de 14 spetsutbildningarna som skickat in sin redovisning har även huvudmännen besvarat den så kallade huvudmannadelen av enkäten. Där har huvudmannen först fått svara på frågor om systematiskt kvalitetsarbete. Svaren där har vävts in under rubriken systematiskt kvalitetsarbete ovan för att på så sätt kunna jämföras med skolornas egna svar på temat.

KOSTNADER

Huvudmannen har även fått ange vilka kostnader som har gällt för spetsutbildningen i förhållande till kostnader för övrig gymnasieutbildning. I de fall kostnaderna skiljer sig åt har de också fått förklara varför. Två av de 13 huvudmännen uppger att spetsutbildningen inte medfört några särskilda kostnader, åtminstone inte från huvudmannanivå. De övriga beskriver att kostnaderna för spetsutbildningen varit något högre än för jämförbart gymnasieprogram. Sju av dessa uppger att den högre kostnaden i huvudsak beror på mindre klasser/gruppstorlekar men även i vissa studiebesök bidragit till något högre kostnader. De kvarvarande fyra huvudmännen skriver att kostnaderna framför allt beror på resor och ökade personalkostnader i samband med universitetsstudier. En av dessa nämner även att spetsutbildningen krävt en samordningsresurs för att hålla hög kvalitet i den akademiska spetsen.

Slutligen har även huvudmännen getts möjlighet att lämna övriga upplysningar vilket två av dem gjort. Den ena skriver att spetsutbildning bör ge ett meritvärde för att förbättra rekryteringen till spetsprogrammen och stimulera och tillvarata begåvningar. Den andra skriver att de tycker att deras spetsutbildning håller hög kvalitet och att den tillför skolan en viktig dimension och att de därför är måna om att få fortsätta bedriva den.

AVSLUTANDE DISKUSSION

Försöksverksamheten med spetsutbildning på gymnasiet har nu pågått i fem läsår. I den här rapporten återges skolornas erfarenheter från det senaste året. Vissa erfarenheter och synpunkter är gemensamma för de flesta spetsutbildningar, medan andra erfarenheter är mer specifika för enskilda utbildningar. Då 14 av de 20 spetsutbildningarna lämnat in svar på uppföljningsenkäten och detaljeringsgraden i svaren skiljer sig åt på många frågor är det inte möjligt att med säkerhet uttala sig om spetsutbildningarna som helhet. Med detta sagt så visar uppföljningen på vissa tendenser och ger således en bild av spetsutbildningens styrkor och utmaningar. I denna avslutande diskussion gör vi som sammanställt enkäterna några reflektioner angående resultaten från sammanställningen.

Spetsutbildningarna vänder sig till elever med förutsättningar och intresse för det aktuella ämnet. En grundläggande förutsättning för att spetsutbildningen ska fungera är därför att det finns intresse för att söka utbildningarna bland eleverna. Detta är ett område där skolorna skiljer sig åt i mycket stor utsträckning. Fem av 20 skolor har så lågt söktryck att de antingen formellt lagt ner utbildningen eller att de i enkäten uppger att de inte kommer att kunna fortsätta försöksverksamheten. Vidare tas samtliga sökande in till utbildningen på flera håll och i vissa fall är det lättare att komma in på skolans spetsutbildning än skolans ordinarie nationella program. Detta är enligt vår uppfattning inte önskvärt då spetsutbildningen då kan bli ett sätt att komma in på en attraktiv skola snarare än ett sätt att få bedriva fördjupade studier inom något eller några specifika ämnen. En anledning som lyfts fram på flera håll är att det är svårt att motivera elever att läsa spetsutbildningarna eftersom dessa inte ger några meritpoäng, trots att de innebär en högre arbetsbelastning och ambitionsnivå. Samtidigt är det värt att notera att flera spetsutbildningar har dubbelt eller tredubbelt så många sökande som platser.

En specifik egenskap hos spetsutbildningarna är att utbildningarna är riksrekryterande och därmed ska vara öppna för elever från hela landet. Här visar uppföljningen att intentionen med riksrekrytering endast delvis uppfylls. Det förekommer visserligen på flera skolor att elever från kommuner som inte ligger i närområdet går utbildningen. Detta gäller dock sammantaget en liten del av eleverna, och det framkommer också att svårigheter att bo hemifrån eller att hitta bostad är hinder för elevernas deltagande i utbildningen.

Ytterligare ett särdrag hos spetsutbildningarna är att de har rätt att vid urvalet ta hänsyn till prov på den sökandes färdigheter eller kunskaper inom det ämne eller ämnesområde som spetsutbildningen är inriktad mot. I de fall skolorna använder sig av den möjligheten är erfarenheterna i regel positiva. Vår bild är att detta kan vara en förklaring till att avhoppet generellt är få och att eleverna, enligt flera skolor, trivs bra på utbildningen. Om söktrycket på spetsutbildningarna hade varit större, och urvalsprocessen därmed hade en större betydelse vid urvalet, hade dock prov och intervjuer sannolikt påverkat elevgruppen ytterligare.

Skolverket har särskilt efterfrågat skolornas redovisning av elevernas betyg. Som vi ser det kan betygen ge en fingervisning om i vilken utsträckning eleverna på utbildningarna har kunnat tillgodogöra sig den fördjupning och breddning som spetsutbildningen innebär. Sammantaget kan konstateras att elevernas betyg på spetsutbildningarnas breddnings-, fördjupnings-, och specialiseringskurser omfattar hela betygsskalan. De högre betygen är dock de allra vanligaste vilket i stort indikerar mycket goda prestationer i utbildningarnas spetsämnen, och att majoriteten av eleverna kunnat tillgodogöra sig undervisningen.

En mycket central aspekt av spetsutbildningarna är anknytningen till vetenskaplig forskning och elevernas möjligheter att, vid sidan av sina gymnasiestudier läsa kurser vid ett universitet eller en högskola. Ett sätt att säkra anknytningen till forskning är genom licentierade och disputerade lärare. Här visar uppföljningen att i genomsnitt var tredje undervisande lärare på spetsutbildningarna är licentierade och/eller disputerade. Utan att ha exakta siffror att jämföra med är det sannolikt en avsevärt högre andel än för övrig gymnasieutbildning. Vad gäller

möjligheten för eleverna att läsa kurser vid universitet eller högskola så visar uppföljningen att möjligheten endast delvis tas tillvara. Hos nio av 14 av utbildningarna uppges elever under läsåret 2014/2015 ha bedrivit högskolestudier parallellt med gymnasiestudierna. Däremot beskriver många av skolorna andra sätt på vilka de försöker ha en närhet till högskolestudier. Det handlar exempelvis om ett större fokus på ett vetenskapligt förhållningssätt, en innehållslig närhet till högskolekurser i vissa spetskurser eller om möjligheten att samarbeta med forskare i gymnasiearbetet.

Det är generellt sett svårt att se mönster i skolornas beskrivning av sina arbetsformer och struktur för spetsutbildningen. Arbetsformerna varierar och omfattar både mer traditionella undervisningsupplägg likväl som mer tematiska, projektorienterade arbeten. Själva spetskurserna och/eller parallella högskolestudier har ibland medfört behov av att tidigarelägga kurser eller kursmoment och på så sätt ge eleverna rätt förutsättningar för mer avancerade studier eller för att frigöra tid för sådana i de senare årskurserna. Att uttala sig om i vilka hänseenden som spetsutbildningarnas arbetsformer och struktur eventuellt skulle skilja sig från övrig undervisningen på gymnasiet är vanskligt med utgångspunkt i denna uppföljning. Om något visar skolornas svar på lika stor variation som man sannolikt skulle kunna förvänta sig vid en uppföljning av nationella program i stort. En slutsats som däremot skulle kunna skönjas är att arbetsformerna och strukturen hos de flesta spetsutbildningar nu satt sig. De är få som beskriver ett upplägg där de prövar sig fram mellan olika upplägg och arbetsformer. Samarbetet med högskola och universitet är möjligen ett undantag. I vissa fall är kopplingen till högskola/universitet en framgångsfaktor men det finns också exempel på praktiska och attitydmässiga utmaningar i samverkan. Där tycks enskilda institutioners, eller rent av enskilda medarbetares engagemang vara avgörande för samverkan.

Spetsutbildningarnas fördjupning och breddning medför kostnader för de flesta huvudmännen. Detta beror främst på mindre gruppstorlekar och arbetet kopplat till samverkan med högskola/universitet.

Sammantaget visar skolornas och huvudmännens egen uppföljning och utvärdering av spetsutbildningarna i många fall att eleverna är nöjda med utbildningen. Denna sammanställning visar samtidigt på fortsatt behov att öka spetsutbildningarnas attraktionskraft och att utveckla formerna för samverkan mellan spetsutbildningarna och högskola/universitet. Det är svårt att göra jämförelser med tidigare uppföljningar och utvärderingar givet skillnaden i upplägg och underlag. Några utmaningar har dock upprepade gånger framkommit i uppföljningar och framstår även denna gång som aktuella frågor för försöksverksamheten med spetsutbildningar i gymnasieskolan. Dessa utmaningar rör det faktum att spetskurserna inte ger några meritpoäng och även medför begränsade möjligheter att hinna med meritpoängsgivande kurser. De handlar också om tolkningar och förhållningssätt till högskoleförordningens skrivning om behörighet samt kostnader för utbildningen.

KÄLL- OCH REFERENSFÖRTECKNING

Förordning (2008:793) om försöksverksamhet med rikskryterande gymnasial spetsutbildning

Redovisningar från 14 av spetsutbildningarna

BILAGA 1 – UPPFÖLJNINGSFÖRMULÄR AV FÖRSÖKSVERKSAMHETEN MED
RIKSREKRYTERANDE GYMNASIAL SPETSUTBILDNING LÄSÅR 2014/15

Del I: Ifylles av skolenheten

1. UPPGIFTER OM SKOLENHETEN SOM UPPFÖLJNINGEN AVSER:

Skolhuvudman:
Skolenhetens namn:
Skolkod:
Rektors namn:
Utdelningsadress:
Postnummer:
Ort:
Telefonnummer:

2. SKOLENHETENS KONTAKTPERSON:

Namn:
Befattning:
E-postadress:
Telefon:

3. SPETSUTBILDNINGENS INRIKTNING:

Spetsutbildning har anordnats inom följande ämne eller ämnen under läsåret.
Kryssa i ett eller flera alternativ inom varje grupp.

Matematik eller naturorienterande ämnen: ☐ Biomedicin ☐ Bioteknik ☐ Forska NV	☐ Fysik ☐ Marinbiologi ☐ Matematik ☐ Science programmet
Samhällsorienterande eller humanistiska ämnen: ☐ Engelska: ☐ Entreprenörskap	☐ Humaniora ☐ Hållbarutveckling ☐ Samhällsvetenskap & humaniora

☐ Finansekonomi ☐ Global inriktning ☐ Historia	☐ Samhällsvetenskap moderna språk, profil litteratur och film
Ange om spetsutbildning inte har startat, samt varför. Om spetsutbildningen har lagt ned på grund av för få sökande, vad bedömer du vara orsaken till det låga sökantalet?	

4. ELEVER I UTBILDNING:

a) Ange antalet elever som sökte till utbildningen inför läsåret 2014/15? (kvinnor/män)
b) Ange antalet elever som antogs läsåret 2014/15. (kvinnor/män)
c) Hur förhåller sig detta till elevprognosen i er ansökan om att få starta en gymnasial spetsutbildning?
d) Ange hur många av de elever som antagits som har tackat ja respektive nej till sina utbildningsplatser vid terminsstarten höstterminen 2014.
e) Om ni har ett system för att följa upp de elever som tackat nej, vad uppgav eleverna som orsak till sitt beslut?
f) Ange antal elever per årskurs läsåret 2014/15? (kvinnor/män uppdelat på ämne)
g) Ange kurs och årskurs som ligger inom ramen för spetsutbildningen läsåret 2014/15.
h) Ange antal inskrivna elever med annan hemkommun (vilken) per årskurs läsåret 2014/15?
Vi är intresserade av antalet elever som har valt att avbryta sin spetsutbildningen under läsåret 2014/15.
i) Ange antal elever per årskurs (kvinnor/män)
j) Ange orsak i punktform till avbrott inklusive om avbrott skett pga. utlandsstudier.

k) Ange om de bytt till en parallellklass på skolan eller annat program på skolan (i sådana fall vilket program), till en annan skola eller om eleven valt att avbryta studierna.
l) Ange om det har tillkommit några elever i årskurs 1 sedan 15 oktober 2014? Om ja, ange elevens ämnesområde.

5. URVALSFÖRFARANDE:

a) Vi är intresserade av urvalsförfarandet inför läsåret 2014/15. Beskriv processen och ange vilka eventuella prov, tester, intervjuer och betyg som användes.
b) Redogör för positiva och negativa erfarenheter av tillvägagångssättet:

6. LÄRARE

a) Ange antal lärare som undervisar i kurser som ligger inom ramen för spetsutbildningen läsåret 2014/15. (om skolan har fler spetsutbildningar ange antal lärare per spetsutbildning)
b) Ange antal undervisande lärare med behörighet att undervisa i spetsämnet/-ämnena på gymnasienivå läsåret 2014/15.
c) Ange antal undervisande disputerade lärare och/eller lärare med licentiatexamen uppdelat på ämne läsåret 2014/15.
d) Ange om något av detta skiljer sig från vad som angivits i ansökan om att få starta en gymnasial spetsutbildning, samt varför.

7. SPETSUTBILDNINGENS ARBETSFORMER OCH ARBETSSÄTT. AV SVAREN BÖR FRAMGÅ FÖRHÅLLANDEN FÖR RESPEKTIVE ÄMNE (OM SPETSUTBILDNINGEN OMFATTAR FLER ÄN ETT ÄMNE).

a) Beskriv arbetsformerna för spetsutbildningen.
b) Redogör för positiva och negativa erfarenheter av arbetsformerna.
c) Beskriv spetsutbildningens struktur.
d) Skiljer sig strukturen från vad som angivits i er ansökan om att få starta en

gymnasial spetsutbildning? Om ja, varför?
e) Har spetsutbildningens breddnings-, fördjupnings, och specialiseringskurser fått fler eller färre timmar i förhållande till andra ämnen på utbildningen? Redovisa per ämne och årskull läsåret 2014/15 och varför.
f) Ange elevernas betyg för spetskurser (de ämnen som utgör bredd och fördjupning på inriktningen) per elev och spetskurs.
g) Beskriv i punktform hur samverkan och samarbetet med universitet/högskola är organiserat och har fungerat i praktiken:
h) Ange antal och andelen elever (män/kvinnor) som bedrivit universitet/högskolestudier parallellt med gymnasiestudierna per årskurs (uppdelat på ämnen):
i) Redogör för era erfarenheter av samverkan och samarbete med högskolan

8. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING:

a) Ange hur spetsutbildningen följs upp och utvärderas på skolenheten under läsåret:
b) Redogör för huvuddragen i vad som framkommit i uppföljningen och utvärderingen:
c) Planeras åtgärder inför kommande läsår för att förändra eller utveckla spetsutbildningen? Om ja, ange vad och varför.

9. SAMLAD BEDÖMNING AV MÖJLIGHETER, SVÅRIGHETER OCH DILEMMAN MED ATT GENOMFÖRA SPETSUTBILDNING:

10. Övriga upplysningar

Eventuellt övriga upplysningar som skolan önskar lämna:

Datum:

Rektors namnteckning:

Del II: Ifylles av huvudman

1. UPPGIFTER OM HUVUDMANNEN

Uppföljningen avser: ☐ Kommunal skolenhet ☐ Fristående skolenhet
Namn på huvudman:
Utdelningsadress:
Postnummer:
Ort:

2. HUVUDMANNENS FÖRETRÄDARE:

Namn:
Befattning:
E-postadress:
Telefon:

3. RUTINER FÖR SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE PÅ HUVUDMANNANIVÅ:

a) Beskriv huvudmannens bedömning av det systematiska kvalitetsarbetet gällande spetsutbildningen:
b) Beskriv vilka resultat som har framkommit i det systematiska kvalitetsarbetet samt om huvudmannen planerar åtgärder inför kommande läsår för att förändra eller utveckla spetsutbildningen? Om ja, ange när, vad och varför:

4. KOSTNADER FÖR SPETSUTBILDNINGEN:

Ange vilka kostnader som har gällt för spetsutbildningen i förhållande till kostnader för övrig gymnasieutbildning. Om dessa skiljer sig åt, beskriv varför.

5. ÖVRIGA UPPLYSNINGAR

Eventuellt övriga upplysningar som huvudmannen önskar lämna:

☐ Jag (huvudmannens företrädare) har läst och godkänt uppföljningen (del I och II) i sin helhet:
Datum: _____ Namnteckning: _____